

ЕВРОПЕЙСКИ
СЪЮЗ

BG EIF 2008/01

Интегрирана схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за реализиране на дейности, целящи внедряване в практиката на „Общите основни принципи на политиката за интеграция на имигранти в ЕС”

ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Проект „Обогатяване на българския пазар на труда и улесняване на интеграцията на имигрантите”

***Тенденции и предизвикателства
в потребностите от квалифицирани
имигранти от трети страни
за обогатяване на пазара на труда***

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Европейския фонд за интеграция на граждани на трети страни, съфинансирана от Европейския съюз. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Асоциация на индустриалния капитал в България и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Договарящия орган.

ЕВРОПЕЙСКИ
СЪЮЗ

BG EIF 2008/01

Интегрирана схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за реализиране на дейности, целящи внедряване в практиката на „Общите основни принципи на политиката за интеграция на имигранти в ЕС”

ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Констатациите и изводите се базират на резултатите от изследване сред работодатели от следните браншове:

- *машиностроене, чугунолеене, корабостроителство и кораборемонтни дейности, строителство, изграждане на климатични инсталации, информационни технологии, оптични технологии, електротехника, текстил и шивашка промишленост, дървопреработваща, кухненско оборудване*
- *100 предприятия от девет области:
Бургас, Варна, Велико Търново, Казанлък, Кюстендил, Пазарджик, Пловдив, София и Стара Загора*

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Европейския фонд за интеграция на граждани на трети страни, съфинансирана от Европейския съюз. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Асоциация на индустриалния капитал в България и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Договарящия орган.”

ЕВРОПЕЙСКИ
СЪЮЗ

BG EIF 2008/01

Интегрирана схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за реализиране на дейности, целящи внедряване в практиката на „Общите основни принципи на политиката за интеграция на имигранти в ЕС“

ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Актуалните тенденции в потребностите от квалифицирани имигранти от трети страни като следствие от предизвикателствата пред българските работодатели

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Европейския фонд за интеграция на граждани на трети страни, съфинансирана от Европейския съюз. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Асоциация на индустриалния капитал в България и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Договарящия орган.

ЕВРОПЕЙСКИ
СЪЮЗ

BG EIF 2008/01

Интегрирана схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за реализиране на дейности, целящи внедряване в практиката на „Общите основни принципи на политиката за интеграция на имигранти в ЕС”

ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

- **Деликатна и противоречива тема: коментарите – доброжелателни, но с умерена доза скептицизъм**
- **Рационалното послание: до средата на 2008 г. търсенето на работници от трети страни е било един от основните управленски акценти**
- **В края на 2009 г. – ситуацията е силно променена**
- **Налице са тревожни тенденции в набирането и управлението на персонала – нужни се добре прецизирани мерки**

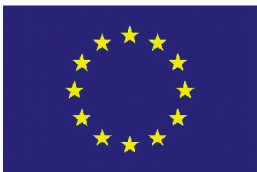
Работодателите са изправени пред управленска дилема:

- **Осъзнава се факта, че обединена Европа работи за улеснената интеграция на работници от трети страни в локалните пазари на труда**
- **В същото време, сред голяма част от работодателите е налице известен местен «протекционизъм» по отношение на българския пазар на труда**
- **Спонтанни коментари: «Кой сега мисли за набиране на работници от трети страни»?**

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Европейския фонд за интеграция на граждани на трети страни, съфинансирана от Европейския съюз. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Асоциацията на индустриалния капитал в България и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Договарящия орган.

ЕВРОПЕЙСКИ
СЪЮЗ

BG EIF 2008/01

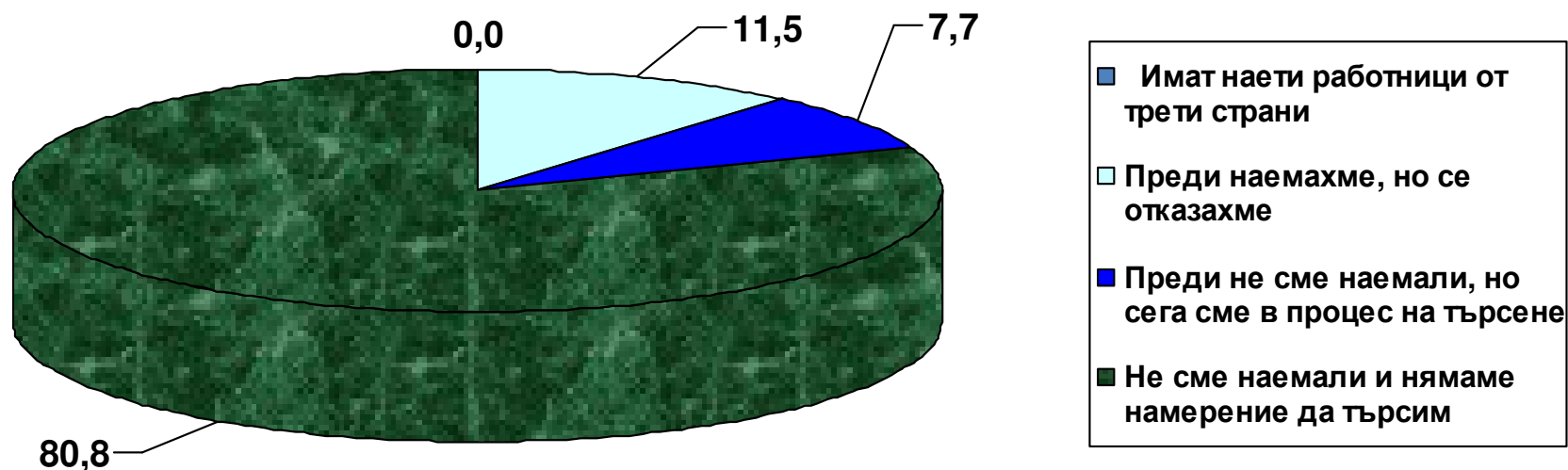
Интегрирана схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за реализиране на дейности, целящи внедряване в практиката на „Общите основни принципи на политиката за интеграция на имигранти в ЕС”

ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

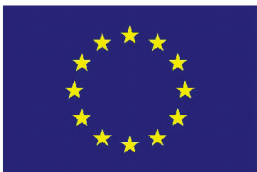
1. Тенденции в наемането на работници от трети страни

- Има търсене, но се изчаква промяната към по-благоприятни условия за развитие на бизнеса

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Европейския фонд за интеграция на граждани на трети страни, съфинансирана от Европейския съюз. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Асоциация на индустриалния капитал в България и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Договарящия орган.”

ЕВРОПЕЙСКИ
СЪЮЗ

BG EIF 2008/01

Интегрирана схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за реализиране на дейности, целящи внедряване в практиката на „Общите основни принципи на политиката за интеграция на имигранти в ЕС”

ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Какви са причините за неуспешните опити да се привлекат квалифицирани работници от трети страни?

1. Ниската информираност на работодателите за организацията и процедурите по наемането на такъв тип работници от трети страни

- Изследването установи наличието на тежки информационни дефицити и сериозно непознаване на материята около предварителния подбор и получаването на разрешителни за работа;

2. Противоречия в законодателство, уреждащо процедурите по подбора на работници от трети страни

- Изследваните лица считат, че в наредбите има противоречия, които допълнително затрудняват процеса по набирание на квалифицирани работници от трети страни

3. Сложност на процедурите по привличане на квалифицирани работници от трети страни

- Процедурите се оценяват като изключително тромави и скъпи, траят продължително време, изискват институционален капацитет в областта на правото и сериозни инвестиции.
Всичко това обаче не е по силите дори на средно големите предприятия, да не говорим за малките фирми

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Европейския фонд за интеграция на граждани на трети страни, съфинансирана от Европейския съюз. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Асоциация на индустриалния капитал в България и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Договарящия орган.”

ЕВРОПЕЙСКИ
СЪЮЗ

BG EIF 2008/01

Интегрирана схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за реализиране на дейности, целящи внедряване в практиката на „Общите основни принципи на политиката за интеграция на имигранти в ЕС”

ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Сравнение с предишните две-три години

Какви са причините да се откажете от привличане на работници от трети страни?

1. Икономически неизгодно:

- Много високи такси по предварителните проучвания, високи разходи след това
- Наемането на специалисти от трети страни е икономически по-изгодно за работодателите (според 32,9%)
- Високо квалифицираните специалисти искат високо заплащане – откъде?

2. Спецификата на отрасъла не позволява:

- нужните специалисти основно са в развитите страни (САЩ, Канада, Италия, Унгария) и частично в Корея, Китай, Виетнам

3. Променената ситуация на българския пазар на труда

- Българският пазар на труд е наситен с достатъчно на брой и с висока квалификация специалисти, не е нужно да се търсят външни кадри

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Европейския фонд за интеграция на граждани на трети страни, съфинансирана от Европейския съюз. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Асоциация на индустриалния капитал в България и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Договарящия орган.”

ЕВРОПЕЙСКИ
СЪЮЗ

BG EIF 2008/01

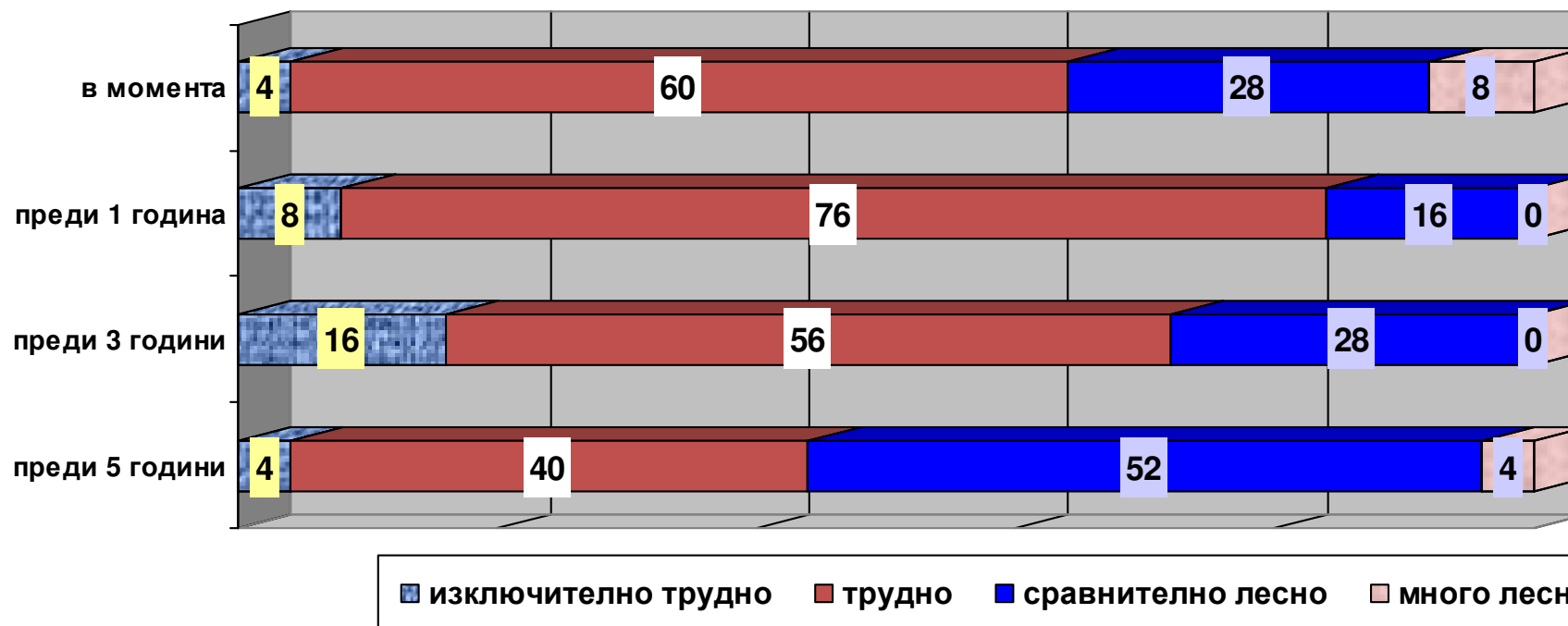
Интегрирана схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за реализиране на дейности, целящи внедряване в практиката на „Общите основни принципи на политиката за интеграция на имигранти в ЕС“

ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

2.Тенденции при наемането на персонал

Според 28,0% - очаква ни ново задълбочаване на проблемите с намирането на качествен персонал

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Европейския фонд за интеграция на граждани на трети страни, съфинансирана от Европейския съюз. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Асоциация на индустриалния капитал в България и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Договарящия орган.”

ЕВРОПЕЙСКИ
СЪЮЗ

BG EIF 2008/01

Интегрирана схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за реализиране на дейности, целящи внедряване в практиката на „Общите основни принципи на политиката за интеграция на имигранти в ЕС”

ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Проблемите с работната сила идват основно от:

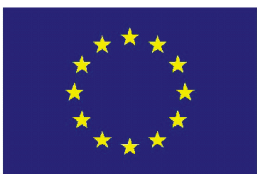
- Влошеното качество на професионалното обучение у нас
- Постоянни реформи – изключително лош резултат, тотално съсипване на системата за професионално образование и обучение
- Скъсаната връзка между обучението и реалните потребности на “живия” бизнес
- Остарели методи на обучение, стари технологии
- **Резултатът:** новоподготвените специалисти не са готови да започнат работа → нужно е допълнително обучение и преквалификация!
- Ниската мобилност на работната сила

Младите кадри – сериозни проблеми:

- *Първо*, не са добре подготвени
- *Второ*, имат свърхвисоки очаквания за заплащането и позициите
- *Трето*, търсят високопрестижна реализация (вкл. чужди компании)
- *Четвърто*, нагласи за икономическа емиграция с цел бърза професионална реализация и по-високи доходи

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Европейския фонд за интеграция на граждани на трети страни, съфинансирана от Европейския съюз. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Асоциацията на индустриалния капитал в България и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Договарящия орган.”

ЕВРОПЕЙСКИ
СЪЮЗ

BG EIF 2008/01

Интегрирана схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за реализиране на дейности, целящи внедряване в практиката на „Общите основни принципи на политиката за интеграция на имигранти в ЕС”

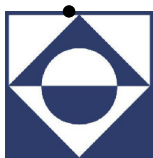
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Има ли недостиг от работна ръка?

Ситуацията е различна по отрасли:

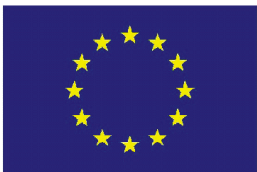
- Търсят се заварчици, формовчици, технолози за машиностроенето в различните му разновидности
- Технолози и конструктори
- Проектанти, инженери, програмисти за работа с CAD/CAM
- Квалифицирани шивачки, кроячи, бояджии за шивашката промишленост
- Специалисти по автоматика и КИП
- Монтажници на ОВК системи
- Заварчици, технолози и технически ръководители за строителството

В момента: тенденциите са за съкращаване на обемите на производството, освобождаване на работна ръка, респективно – търсенето на работна ръка е в друга фаза, не както преди 1 година

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Европейския фонд за интеграция на граждани на трети страни, съфинансирана от Европейския съюз. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Асоциация на индустриалния капитал в България и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Договарящия орган.”

ЕВРОПЕЙСКИ
СЪЮЗ

BG EIF 2008/01

Интегрирана схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за реализиране на дейности, целящи внедряване в практиката на „Общите основни принципи на политиката за интеграция на имигранти в ЕС”

ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

3. Нагласи и оценки за наемане на висококвалифицирани специалисти от трети страни

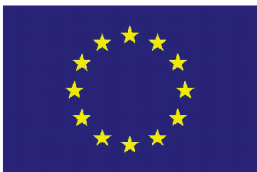
Подкрепящите послания са:

- Наемането на специалисти от трети страни ще обогати българския пазар на труда;*
- Българският бизнес ще спечели, ако има възможност да наема квалифицирани специалисти от трети страни;*
- Наемането на специалисти от трети страни няма да попречи на реализирането на българските специалисти;*
- Наемането на специалисти от трети страни ще подобри атмосферата във фирмите, защото така работниците ще се стараят да работят по-качествено;*

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Европейския фонд за интеграция на граждани на трети страни, съфинансирана от Европейския съюз. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Асоциация на индустриалния капитал в България и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Договарящия орган.”

ЕВРОПЕЙСКИ
СЪЮЗ

BG EIF 2008/01

Интегрирана схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за реализиране на дейности, целящи внедряване в практиката на „Общите основни принципи на политиката за интеграция на имигранти в ЕС”

ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Скептичните послания са:

- *Значителна част от българските работодатели считат, че необходимите им високо квалифицирани специалисти се намират извън третите страни*
- *Българският пазар на труда предлага достатъчно на брой квалифицирани специалисти за нашия бранш, затова не е нужно да се търсят хора от трети страни*
- *Работодателите не са убедени, че наемането на специалисти от трети страни ще създаде по-благоприятна обща атмосфера за труд във фирмите*
- *Според 69,6% от работодателите, наемането на работници от трети страни е неприемливо към момента, крие много рискове*

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Европейския фонд за интеграция на граждани на трети страни, съфинансирана от Европейския съюз. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Асоциация на индустриалния капитал в България и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Договарящия орган.”

ЕВРОПЕЙСКИ
СЪЮЗ

BG EIF 2008/01

Интегрирана схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за реализиране на дейности, целящи внедряване в практиката на „Общите основни принципи на политиката за интеграция на имигранти в ЕС”

ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Нужна е прецизна обосновка на привличането на специалисти от трети страни, добро познаване на законодателството и ефикасно функциониращи механизми за предварителните проверки, в това число на образователното ниво на страните-донори на квалифицирана работна ръка

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Европейския фонд за интеграция на граждани на трети страни, съфинансирана от Европейския съюз. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Асоциация на индустриалния капитал в България и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Договарящия орган.”

ЕВРОПЕЙСКИ
СЪЮЗ

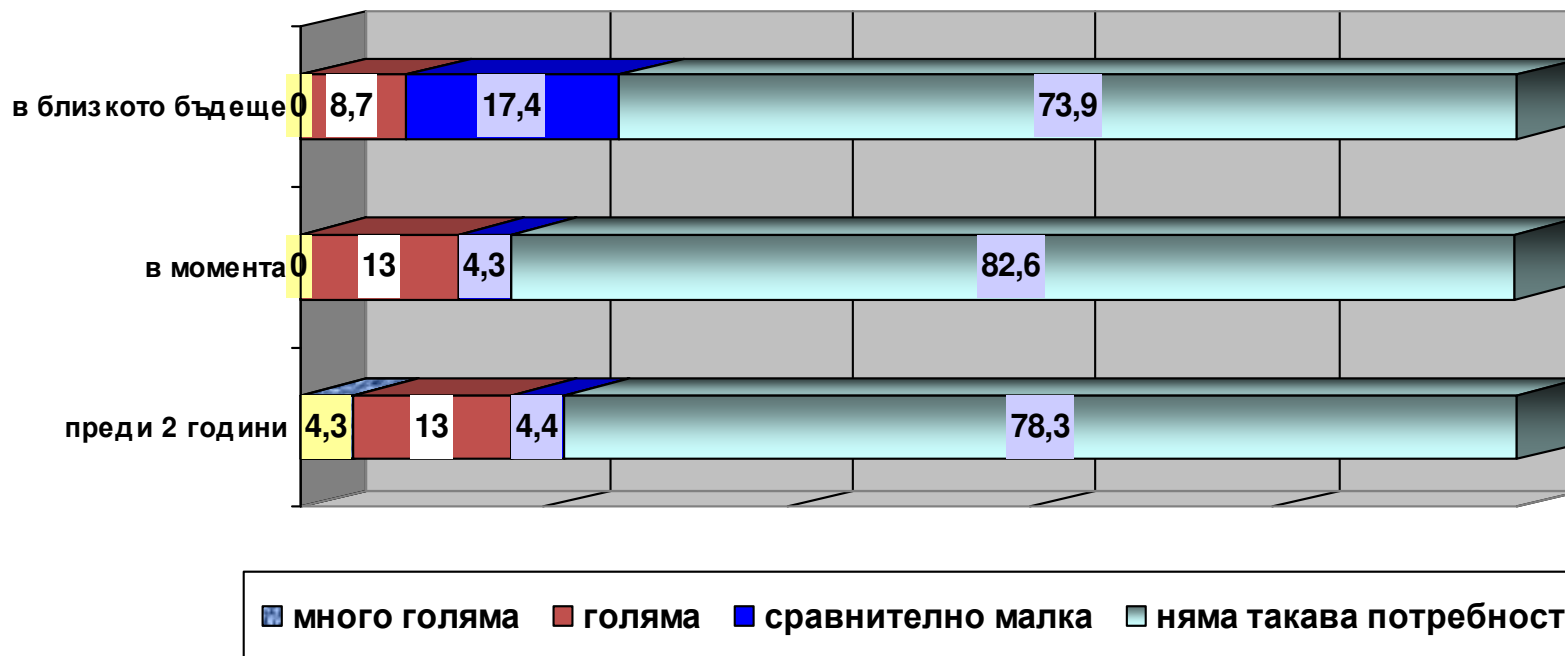
BG EIF 2008/01

Интегрирана схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за реализиране на дейности, целящи внедряване в практиката на „Общите основни принципи на политиката за интеграция на имигранти в ЕС“

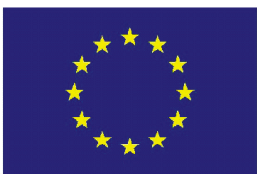
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Потребност от привличане на висококвалифицирани специалисти от трети страни

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Европейския фонд за интеграция на граждани на трети страни, съфинансирана от Европейския съюз. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Асоциация на индустриалния капитал в България и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Договарящия орган.”

ЕВРОПЕЙСКИ
СЪЮЗ

BG EIF 2008/01

Интегрирана схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за реализиране на дейности, целящи внедряване в практиката на „Общите основни принципи на политиката за интеграция на имигранти в ЕС“

ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Сравнението позволява да се очертаят следните тенденции:

- *Относителният дял на работодателите, имащи остра нужда от квалифицирани специалисти от трети страни, намалява за последните две години. Ако преди две години този дял е бил 4,3%, то в момента е равен на нула и най-вероятно тази тенденция ще се запази и в близките две-три години;*
- *Затова пък сравнително еднакви се запазват тенденциите в дяловете на работодателите, които декларират «голяма потребност» от квалифицирани специалисти от трети страни. Делът им преди две години (13,0%) е равен на търсенето и към момента на изследването. В близките две-три години се очаква лек спад до 8,7%, което се обяснява с предвижданията за плавно излизане от състоянието на криза и постепенното нормализиране на производствените обеми, респективно подобряване на съотношенията «търсене-предлагане» на българския пазар на труда;*
- *По-съществен интерес представлява другата уловена тенденция – динамиката на дяловете от работодатели, деклариращи нулева потребност от квалифицирани специалисти от трети страни. Ако преди две години техният дял е бил равен на 78,3%, а в момента се е повишил до нивото от 82,6%, то очакванията на работодателите са след две-три години този дял да се понижи до нивото от 73,9%.*

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Европейския фонд за интеграция на граждани на трети страни, съфинансирана от Европейския съюз. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Асоциацията на индустриалния капитал в България и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Договарящия орган.”

ЕВРОПЕЙСКИ
СЪЮЗ

BG EIF 2008/01

Интегрирана схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за реализиране на дейности, целящи внедряване в практиката на „Общите основни принципи на политиката за интеграция на имигранти в ЕС“

ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Изводите:

Работодателите в своите оценки предвиждат един от механизмите за излизане от кризата да бъде повишеното търсене на квалифицирани специалисти от трети страни

Моментът на изследването може да се приеме като нулев по отношение на търсенето на квалифицирани работници от трети страни, но след този спад логично ще има повишен интерес и засилено търсене

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Европейския фонд за интеграция на граждани на трети страни, съфинансирана от Европейския съюз. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Асоциация на индустриалния капитал в България и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Договарящия орган.

ЕВРОПЕЙСКИ
СЪЮЗ

BG EIF 2008/01

Интегрирана схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за реализиране на дейности, целящи внедряване в практиката на „Общите основни принципи на политиката за интеграция на имигранти в ЕС”

ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

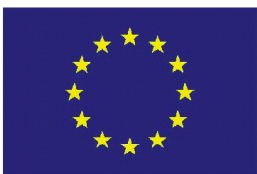
Работодателите за основните предизвикателства пред привличането на квалифицирани работници от трети страни

- **Негативните ефекти от световната финансова криза**
- **Състояние на оцеляване – специфични политики**
- **Състоянието на българския пазар на труда**
- **Недобре развитото законодателство, третиращо въпросите по привличането на трудови имигранти**
- **Липсата на добре функциониращи институционални механизми за предварителния подбор на работници от трети страни**
- **Рискове, произтичащи от неадекватен мениджмънт и управленски дефицити**
- **Рискове, произтичащи от социолкултурния контекст и общата среда**
- **Атитюдни предизвикателства – привличането на квалифицирани специалисти от трети страни като елемент от стратегиите за управление на човешките ресурси**

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Европейския фонд за интеграция на граждани на трети страни, съфинансирана от Европейския съюз. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Асоциация на индустриалния капитал в България и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Договарящия орган.

ЕВРОПЕЙСКИ
СЪЮЗ

BG EIF 2008/01

Интегрирана схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за реализиране на дейности, целящи внедряване в практиката на „Общите основни принципи на политиката за интеграция на имигранти в ЕС”

ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Ролята на посредническите фирми в привличането на квалифицирани работници от трети страни

- *До този момент само 3,8% от работодателите са имали контакти с посреднически фирми за набиране на работници от трети страни*
- *В момента 11,5% от работодателите търсят посреднически фирми за набиране на квалифициран персонал от трети страни*

Посредническите фирми се оценяват като:

- *Добро решение за работодателите, тъй като поемат цялата тежест по извършването на предварителните проучвания и наемането на работници (според 42,3%)*
- *Приемлив вариант за фирмите, които търсят качествени специалисти от трети страни (46,1%)*
- *Необходими, защото най-добрите специалисти извън България могат да бъдат наети основно чрез посреднически фирми*

Но: част от работодателите изрично подчертават, че за техния бранш специалистите са предимно в развитите страни, затова те работят директно с фирми от тези страни

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Европейския фонд за интеграция на граждани на трети страни, съфинансирана от Европейския съюз. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Асоциацията на индустриалния капитал в България и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Договарящия орган.”

ЕВРОПЕЙСКИ
СЪЮЗ

BG EIF 2008/01

Интегрирана схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за реализиране на дейности, целящи внедряване в практиката на „Общите основни принципи на политиката за интеграция на имигранти в ЕС”

ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

В заключение:

- *АИКБ да предприеме инициатива за промени в законодателството, като така работи за хармонизиране с ЕС директивите*
- *Чрез участието си в тристранния диалог да улесни привличането на високо квалифицирани специалисти от трети страни, включително да влияе върху ставките и нивото на заплащане в отраслите*
- *Влияние върху държавата за по-сериозни инвестиции в професионалното обучение – да се търси мнението на бизнеса, за да се създаде съвременна система за професионално обучение*
- *АИКБ може да помисли за инвестиране в мерки за младите висококвалифицирани специалисти – как българските предприятия да станат привлекателни за тях*
- *АИКБ да организира трудови борси и да дава информация какви специалисти са създадени, контакти и адреси, да помага в набирането на високо квалифицирани кадри*
- *Да се създаде банка „Информация” за различни типове кадри, да е достъпна за членовете на АИКБ и работодателите директно да търсят нужните специалисти*
- *Предоставяне на информация и консултантски услуги за привличането на квалифицирани специалисти от трети страни – информация за законодателството, за процедурите, за страните-донори на квалифицирана ръка, за посреднически фирми*

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Европейския фонд за интеграция на граждани на трети страни, съфинансирана от Европейския съюз. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Асоциацията на индустриалния капитал в България и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Договарящия орган.”

ЕВРОПЕЙСКИ
СЪЮЗ

BG EIF 2008/01

Интегрирана схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за реализиране на дейности, целящи внедряване в практиката на „Общите основни принципи на политиката за интеграция на имигранти в ЕС”

ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

Емилия Ченгелова
ст.н.с.доктор по социология
Председател на Фондация “Анализ на риска”

София 1000
ул. “Княз Александър I-ви” №10
0888 54 72 07
raf.bulgaria@gmail.com

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Европейския фонд за интеграция на граждани на трети страни, съфинансирана от Европейския съюз. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Асоциация на индустриалния капитал в България и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Договарящия орган.”

